

Vážený pan Petr Fiala
předseda vlády

Členové a členky vlády České republiky

V Praze dne 25. 10. 2022

Vážený pane premiére Fialo,

vážené členky a vážení členové vlády,

obrací se na Vás dvacet nevládních organizací, které se dlouhodobě věnují ochraně přírody a krajiny a zlepšování životního prostředí.

Ve čtvrtek 27. 10. 2022 budete projednávat věcnou novelu stavebního zákona a návrh zcela nového zákona o jednotném environmentálním stanovisku. V rámci těchto bodů budete rozhodovat o přetrvávajícím rozporu mezi MŽP a MPO/MD ve věci účasti veřejnosti v řízeních o povolování staveb. Konkrétně je spor veden o podobu § 70, odst. 3 v zákoně č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny.

Varianta navržená MŽP přiznává spolkům právo vyjadřovat se např. ke kácení stromů nebo záborům zelených ploch v souvislosti s výstavbou. Varianta prosazovaná zejména Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem dopravy má vyloučit veřejnost i z těch řízení, kterých se dnes podle účinného zákona účastnit může. Zejména se jedná o řízení o povolení výjimek ze zákazů týkajících se chráněných druhů rostlin a živočichů.

Pro podporu znění § 70, odst. 3 v zákoně č. 114/1992, jaké původně předložilo MŽP, předkládáme tyto argumenty:

- 1) **Veřejnost má na základě evropské legislativy garantováno právo podat proti pravomocnému povolení, jež ovlivňuje životního prostředí, žalobu, a to i když nebyla účastníkem předchozích řízení.** Soud na případná pochybení správních úřadů ale může reagovat pouze zrušením povolení, vydat nové a lepší soud nemůže. Tento postup vede k výrazným zásahům do právní jistoty zejména investora, a je z pohledu všech účastníků nejméně výhodný.
- 2) **Veřejná kontrola rozhodování správních úřadů:** občané, kteří mají právo se prostřednictvím spolku účastnit povolovacích řízení dotýkajících se kvality životního prostředí v místě jejich domovů, přispívají k včasné nápravě nesprávných rozhodnutí správních úřadů a mají protikorupční charakter. Vidět má být nejen na smlouvy veřejného sektoru nebo platy politiků, ale také na rozhodování úřadů, pokud se bezprostředně týká občanů v místě jejich domovů.
- 3) **Příklady, kdy to dobře dopadlo:** nejvýznamnějším přínosem účastenství spolků je množství zachráněných přírodních hodnot a lokalit před necitlivými stavebními či těžebními záměry. Řada projektů byla na základě argumentace spolků upravena nebo projekty nebyly realizovány. Za všechny uveďme dohodu o [Golfovém hřišti Roztěž ve Středočeském kraji](#) (původně 27 jamek a 120 ha, po zmenšení 18 jamek a 90 ha); ukončení přípravy projektu Rekreační areál Darmyšl – Racov, který měl zabrat zemědělskou půdu v harmonické krajině, v bezprostřední blízkosti rybníků, údolní nivy potoka, mokřadních luk a lesa v okrese Tachov; [záchrana parku a dětského hřiště v obci Skuteč](#), kde měl být

postaven supermarket. Připomenout je třeba i [kauzu rozsáhlého kácení stromů při výstavbě prodejen společnosti Lidl](#) vrcholící v roce 2003. Tehdejší změna nežádoucí praxe a dohoda mezi společností Lidl a spolky by podle současných pravidel nebyla možná.

- 4) Po čtyřech letech aplikace úpravy, která účast veřejnosti radikálně omezila, je zřejmé, že **vyloučení veřejnosti z povolovacích řízení výstavbu nezrychlilo**. Také počet případů řešených v odvoláních se podle statistik MMR nezměnil. Ministerstva nemají svůj požadavek na vyloučení veřejnosti opřen o žádná data či analýzy. Stejně tak veřejná správa stále nemá analýzu důvodů, proč stavební úřady nerespektují při rozhodování zákonem stanovené lhůty.
- 5) **Vláda ve svém programovém prohlášení slíbila**, že „*U nové výstavby (...) odmítáme NIMBY efekt, budeme však podporovat zapojení veřejnosti a její seznámení s investorskými záměry, aniž by to řízení zdržovalo.*“ Návrh MPO a MD je s tímto slibem v rozporu.

S ohledem na výše uvedené Vás proto naléhavě žádáme, abyste při rozhodování o podobě § 70 **podpořili původní návrh MŽP**, který umožní občanům organizovaným ve spolcích připomínkovat dopady staveb na přírodu a životní prostředí alespoň v rozsahu, který do legislativy vtělila minulá vláda.

S úctou

Petra Kolínská

Pověřena vedením Zeleného kruhu

Otevřený dopis podepsaly tyto organizace

Arnika	Martin Skalský
Ateliér pro životní prostředí	Pavel Černošous
Auto*mat	Martin Šotola
Beleco	Jana Moravcová
Calla	Romana Panská
CDE	Barbora Urbanová
Česká společnost ornitologická	Zdeněk Vermouzek
Děti Země	Mirek Patrik
Frank Bold	Laura Otýpková
Greenpeace	Jan Freidinger
Hnutí Brontosaurus	Dalimil Toman
Hnutí Duha	Anna Kárníková
Konopa	Jan Vít Trčka
Koridor D8	Martin Klečka
Nadace na ochranu zvířat	Eva Hodek
Pěšky městem	Petra Syrová
Re-set	Radek Kubala
SEVER	Jiří Kulich
STUŽ	Jiří Dlouhý
Svoboda zvířat	Lucie Hemrová